

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.102 van 18 juni 2026
in de zaak A. 248.179/XIV-40.182**

In zake: 1. de NV D.
2. de BV B.
samen vormend een tijdelijke maatschap
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Joris Wouters en Geert Van Engelgem
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36 bus 9
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de NV DE VLAAMSE WATERWEG
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Laura Kempeneers
kantoor houdend te 3730 Bilzen-Hoeselt
Dorpsstraat 3, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij:

de NV A.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ellen Gerits
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 127A b1
bij wie woonplaats wordt gekozen
eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sophie Bleux en Elisabeth Robbroeckx
1000 Brussel
Regentschapstraat 58 b8

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 21 mei 2026, strekt tot de schorsing
bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing

van de verwerende partij van 30 april 2026 “waarbij wordt beslist om in het kader van de overheidsopdracht voor werken met als voorwerp ‘Opruimen spoorzone Logistics Valley Flanders’, [...] de offerte van verzoekende partijen substantieel onregelmatig te verklaren en deze opdracht te gunnen aan de [tussenkomen de partij] en niet aan verzoekende partijen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 26 mei 2026 werd, in samenspraak met het aangeduide lid van het auditoraat, de procedurekalender vastgesteld.

De verwerende partij heeft een nota met opmerkingen en een administratief dossier ingediend.

Met een verzoekschrift van 2 juni 2026 heeft de nv A. gevraagd om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 juni 2026, om 15.00 uur.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Wouters, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Laura Kempeneers, die verschijnt voor de verwerende partij en advocaten Sophie Bleux en Elisabeth Robbroeckx, die verschijnen voor de tussenkomen de partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Frederic Eggermont heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verwerende partij schrijft een overheidsopdracht voor werken uit met als onderwerp: “Opruimen spoorzone Logistics Valley Flanders.”

3.2. Negen offertes worden ingediend, waaronder die van de verzoekende partijen en die van de gekozen inschrijver.

3.3. Aan drie inschrijvers, waaronder de verzoekende partijen, wordt een prijsverantwoording gevraagd. Aan de verzoekende partijen is onder meer gevraagd om een verantwoording te geven over de eenheidsprijzen van onder meer de posten 2 en 4 tot en met 9, alsook over het totale offertebedrag.

De verzoekende partijen verstrekken een prijsverantwoording.

3.4. Op 30 april 2026 wijst de aanbestedende overheid de opdracht toe aan de gekozen inschrijver.

Dit is de bestreden beslissing.

In het bij de bestreden beslissing gevoegde gunningsverslag wordt de prijsverantwoording van de verzoekende partijen niet aanvaard en wordt de offerte van de verzoekende partijen substantieel onregelmatig bevonden en dus geweerd. De motivering ervan luidt:

“Prijs technische beoordeling van de ontvangen prijsverantwoording van [de verzoekende partijen]

[...]

2) Verantwoording van eenheidsprijzen

Algemeen: -

[...]

Specifieke elementen per post van de samenvattende opmeting:

- Post 2 – opbraak sporen en losschroeven bouten

o De inschrijver beschrijft de ploegsamenstelling voor het uitvoeren van deze werken en geeft de totale termijn op die nodig is voor het losschroeven van de bouten en het wegnemen van de sporen.

o Met behulp van een tabel wordt dit verder gedetailleerd en onderbouwd om

tot de totale samengestelde kostprijs te komen. Hier geeft de inschrijver een zeer hoog rendement op voor het losschroeven van de bouten (duurtijd per bout) en wordt er gerekend met een aantal van 21.000 bouten die moeten losgeschroefd worden, wat geen realistische aanname is.

o Per treinbiels zijn er immers minstens 6 bouten aanwezig. Dit blijkt uit de foto hieronder en tevens uit de foto's van een eigen plaatsbezoek die door de inschrijver bij zijn offerte werden gevoegd.

o Rekening houdend met het aantal treinbielzen (10.000 st, cf. post 3), komt dit neer op minstens 60.000 bouten die moeten losgeschroefd worden, in plaats van de opgegeven 21.000 bouten.

o De onderschatting van het aantal manuren voor het uitvoeren van deze werken is bijgevolg significant.

o [...]

Post 3 – uitbraak, afvoeren en verwerken houten treinbielzen

[...]

Posten 4 t.e.m. 9 – ontgraven + afvoer ballast

o Volgens de offerte zal de inschrijver de spoorballast integraal ontgraven op de werf om vervolgens in het vergunde recyclagecentrum de verschillende fracties te scheiden via afzeven.

o Voor het ontgraven en afvoeren van de ballast gebruikt de inschrijver voor de 6 posten eenzelfde samenstelling van in te zetten materieel.

o Opvallend is dat de inschrijver een verschil in rendement beschrijft tussen de ontgraving en het transport van de ballast van post 4 en deze van posten 5 t.e.m. 9. Dit verschil in rendement resulteert in een verschil in kostprijs per ton.

Concreet is er een verschil in laadtijd wat voor post 4 resulteert in een hoger rendement (meer vrachten per dag) en dus een lagere kostprijs per ton dan bij posten 5 t.e.m. 9.

De ballast van post 4 betreft evenwel de grove fractie van deelzones 1, 2, 5, 6, 7, 8 en 9 uit het SOP, die zonder afzeven niet te scheiden is van de fijne fracties van dezelfde deelzones. Het verschil in rendement en kostprijs per ton is dan ook niet te verklaren.

[...]

Conclusie:

In de ontvangen verantwoording worden elementen aangetroffen die wijzen op abnormale prijsvorming, met name:

- De verstrekte verantwoording voor het offertebedrag verklaart de afwijking van -32,86 % ten opzichte van het getrimd gemiddelde cf. artikel 36, §4 van het KB Plaatsing niet;

- Het hoge niet-onderbouwde rendement voor het losschroeven van de bouten in combinatie met de significante onderschatting van het aantal los te schroeven bouten wat een niet-verwaarloosbare impact heeft op de prijs van post 2;
 - De niet onderbouwde verschillen in laadtijden voor enerzijds post 4 en anderzijds posten 5 t.e.m. 9, gezien de scheiding van fracties pas op de verwerkingslocatie zal gebeuren.
- Samen met de afdeling ATO komt de aanbestedende overheid dan ook tot het besluit dat de offerte van [de verzoekende partijen] op prijstechnisch vlak als substantieel onregelmatig dient te worden beschouwd in toepassing van artikel 36 KB Plaatsing en dus wordt geweerd.”

IV. Tussenkost

4. De nv A. blijkt voordeel te halen uit de bestreden beslissing en heeft er belang bij dat de vordering wordt afgewezen. Bijgevolg wordt haar verzoek tot tussenkost ingewilligd.

V. Verzoek tot vertrouwelijke behandeling van bepaalde stukken

5. De verzoekende partijen en de verwerende partij vragen in hun procedurestuk om de vertrouwelijke behandeling van bepaalde door hen neergelegde stukken die zij in de inventaris als vertrouwelijk aanduiden en waarbij zij de redenen opgeven waarom zij om die vertrouwelijke behandeling vragen. De tussenkomende partij verzoekt ook gemotiveerd de vertrouwelijkheid van de offerte en de stukken inzake het prijsonderzoek te vrijwaren.

6. De partijen hebben (ter terechtzitting) niet het lichten van de vertrouwelijkheid van deze stukken gevraagd.

Onder de stukken waarvan zowel de verzoekende partijen als de verwerende partij de (volledige) vertrouwelijkheid vragen, is ook begrepen, het stuk dat de verwerende partij omschrijft als “Nota ter beschrijving van de voorgestelde verwerking van de spoorwegballast en minerale afvalstoffen”, zijnde een uittreksel uit de offerte van de verzoekende partijen.

Ambtshalve stelt de Raad van State evenwel vast dat de verwerende partij in haar nota met opmerkingen eigenmachtig de vertrouwelijkheid van bepaalde gegevens uit het betrokken stuk heeft doorbroken, door een citaat ervan uit dat stuk expliciet in haar nota op te nemen, zonder acht te slaan op het door de verzoekende partijen in het verzoekschrift uitdrukkelijk geformuleerde verzoek tot vertrouwelijke behandeling. Ter terechtzitting verklaren de verzoekende partijen geen bezwaar te hebben tegen de gedeeltelijke opheffing van de vertrouwelijkheid zoals die is gebeurd door de verwerende partij. Wat de gegevens betreft die door de verwerende partij in de nota zijn weergegeven, is de vertrouwelijkheid van het betrokken stuk derhalve opgeheven.

VI. Nadere omschrijving van het voorwerp van het beroep

7. De verzoekende partijen vorderen de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de aanbestedende overheid waarbij in het kader van de overheidsopdracht voor werken met als voorwerp “Opruimen spoorzone Logistics Valley” hun offerte substantieel onregelmatig is verklaard en de opdracht wordt gegund aan de tussenkomende partij.

In zoverre in het verzoekschrift het voorwerp van de vordering ook bijkomend is verwoord als “en niet aan de verzoekende partijen”, wordt in het licht van het voorliggende onderzoek van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, bij gebrek aan verduidelijking door de verzoekende partijen in het verzoekschrift, die summiere zinsnede in het voorwerp niet beschouwd als een expliciete vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een impliciete weigering tot gunning.

Het voorliggende onderzoek is beperkt tot de expliciete beslissing, nader bepaald in punt 3.4.

VII. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

8. Krachtens artikel 17, §§ 1, 5 en 6, van de gecoördineerde wetten

op de Raad van State, gelezen in samenhang met de artikelen 15 en 31 van de wet van 17 juni 2013 ‘betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies’ (hierna: de wet van 17 juni 2013), moet enkel worden onderzocht of in de voorliggende vordering tot schorsing die is ingesteld volgens de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, een ernstig middel waarvan het onderzoek zich leent voor een versnelde behandeling of een klaarblijkelijke onwettigheid wordt aangevoerd.

VIII. Onderzoek van het enig middel

Uiteenzetting van het middel

9. De verzoekende partijen voeren de schending aan van de artikelen 4 en 84 van de wet van 17 juni 2016 ‘inzake overheidsopdrachten’ (hierna: de wet van 17 juni 2016), van de artikelen 35 en 36 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 ‘betreffende de plaatsing van overheidsopdrachten in de klassieke sectoren (hierna: koninklijk besluit van 18 april 2017), van het zorgvuldigheidsbeginsel, het proportionaliteitsbeginsel, het *patere legem*-beginsel en van de materiële motiveringsplicht.

Zij vatten het middel als volgt samen:

“Met het eerste middel bekritisieren verzoekende partijen het feit dat hun offerte substantieel onregelmatig is verklaard door verwerende partij wegens de bewering dat de voor verzoekende partijen verstrekte prijsverantwoording niet zou voldoen. Verwerende partij verwijst daarvoor specifiek naar de verantwoording voor post 2 van de beschrijvende opmeting waarin zij meent een zeer hoog rendement te lezen alsook een aantal van 21.000 bouten die zouden losgeschroefd moeten worden wat geen realistische aanname zou zijn. Daarnaast zouden verzoekende partijen voor de posten 4 tot en met 9 een verschil in rendement beschrijven tussen de ontgraving en het transport van de ballast van post 4 enerzijds en de posten 5 tot en met 9 anderzijds. Dit verschil in kostprijs en rendement zou volgens verwerende partij niet te verklaren zijn. Evenwel dient vastgesteld dat verwerende partij een verkeerde lezing heeft gedaan van de prijsverantwoording alsook de

opdrachtdocumenten en de offerte van verzoekende partijen miskent bij de beoordeling van de prijsverantwoording. Besloten moet worden dat de door verwerende partij gehanteerde motivering om de prijsverantwoording van verzoekende partijen niet te aanvaarden, berust op een onzorgvuldige en foute beoordeling. Op grond van de door verwerende partij neergeschreven motieven, mocht de offerte van verzoekende partijen niet substantieel onregelmatig worden verklaard.”

Beoordeling

A. Inzake de ontvankelijkheid van het middel

10. De verzoekende partijen laten na uiteen te zetten op welke wijze artikel 84 van de wet van 17 juni 2016 en artikel 35 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 zijn geschonden. Het enig middel is in de mate niet ernstig. De exceptie ter zake van de tussenkomen partij wordt in die mate bijgevalen.

Wat de andere door de tussenkomen partij opgeworpen exceptie inzake het middel betreft, bestaat er vooralsnog geen noodzaak om er over uitspraak te doen. Een onderzoek van en een uitspraak over die exceptie zou alleen nodig zijn indien de grondvoorwaarden voor het toewijzen van de vordering tot schorsing vervuld zijn, wat, zoals hierna zal blijken, niet het geval is.

B. Inzake de ernst van het middel

Vooraf

11. De formele motivering van de reden waarom de offerte van de verzoekende partijen is geweerd, is hiervoor weergegeven. Er wordt verwezen (zie *supra*, punt 3.4). Hieruit blijkt dat de offerte van de verzoekende partijen op prijstechnisch vlak als substantieel onregelmatig werd beschouwd in toepassing van artikel 36 van het koninklijk besluit van 18 april 2017. Op prijstechnisch vlak zijn er twee motieven: enerzijds het hoge niet-onderbouwde rendement voor het losschroeven van de bouten in combinatie met de significante onderschatting van

het aantal los te schroeven bouten wat een niet-verwaarloosbare impact heeft op de prijs van post 2 en anderzijds de niet-onderbouwde verschillen in laadtijden voor enerzijds post 4 en anderzijds posten 5 tot en met 9.

Op het eerste gezicht lijkt de verwerende partij terecht te betogen dat elk van die twee redenen op zich genomen reeds volstaat om de beslissing tot het onregelmatig verklaren en het verwerpen van de offerte van de verzoekende partijen afdoende te dragen. Aldus dienen de verzoekende partijen te dezen aan te tonen, weze het *prima facie*, dat de beide motieven voor het verwerpen van hun offerte in rechte falen. Indien één van beide motieven overeind blijft, hebben de verzoekende partijen, zo lijkt het, geen belang meer bij hun kritiek op het andere motief.

Indien deze laatste hypothese zich zou voordoen, dienen de verzoekende partijen te worden beschouwd als een inschrijver met een substantieel onregelmatige offerte. Dergelijke inschrijver heeft geen belang bij het aanvechten van een gunningsbeslissing aan de gekozen inschrijver tenzij indien hij in zijn middelen aantoont dat de opdracht aan geen enkele inschrijver mocht worden gegund.

12. Het past daarom in het licht van het voorgaande eerst de kritieken op de niet-aanvaarding van de prijsverantwoording van de verzoekende partijen voor de eenheidsprijzen van post 2 te onderzoeken.

Inzake het weigeringsmotief betreffende de prijsverantwoording voor post 2

13. In het enige middel bekritisieren de verzoekende partijen in essentie de zorgvuldigheid waarmee het onderzoek van de prijsverantwoording is gebeurd, alsook de motieven waarop de niet-aanvaarding ervan steunt.

14. De verzoekende partijen voeren in het kopje van hun kritiek op het eerste motief van de niet-aanvaarding van de prijsverantwoording van de

eenheidsprijzen, aan dat de aanbestedende overheid haar prijsverantwoording “niet behoorlijk en zorgvuldig [heeft] onderzocht – schending materiële motiveringsplicht.”

Toegepast op het onderzoek van de gegeven prijsverantwoording van de eenheidsprijzen, houdt het zorgvuldigheidsbeginsel in dat de aanbestedende overheid bij het voeren overeenkomstig artikel 36, § 3 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 van het onderzoek van de prijsverantwoording, op zorgvuldige wijze haar beslissing voorbereidt, hetgeen impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Het komt evenwel aan de verzoekende partijen toe om met concrete gegevens aannemelijk te maken dat de handelwijze van de aanbestedende overheid niet doet blijken van het vereiste zorgvuldig handelen. Het formuleren door de verzoekende partijen van eigen aannames, veronderstellingen en kritieken zonder enig begin van bewijs, volstaat niet om aannemelijk te maken dat de bestreden beslissing op een onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen.

De verzoekende partijen voeren ook de schending aan van de materiële motiveringsplicht. Die houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking mogen worden genomen.

Bij de beoordeling of de niet-aanvaarding van de prijsverantwoording de voormelde bepaling en beginselen schendt, moet in acht worden genomen dat bij een prijsverantwoording de bewijslast ligt bij de betrokken inschrijver. Het staat aan die inschrijver om op een concrete en onderbouwde wijze het vermoeden van abnormaliteit van de prijs te weerleggen. Een vraag tot prijsverantwoording is voorts een ernstige aangelegenheid, waarbij de om een prijsverantwoording gevraagde inschrijver op een overheidsopdracht dient te weten dat hij het risico loopt dat zijn offerte onregelmatig wordt verklaard. Hij mag zich niet beperken tot vaagheden en algemeenheden, maar dient zijn vermoedelijk

abnormale prijs specifiek, concreet onderbouwd en zo volledig mogelijk gestaafd te verantwoorden.

Voorts moet de beoordeling of de aanbestedende overheid zorgvuldig heeft gehandeld bij haar onderzoek van de prijsverantwoording en of zij haar beslissing steunt op afdoende motieven, worden beoordeeld in het licht van de beleidsvrijheid die de aanbestedende overheid op grond van artikel 36, § 3, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 ter zake heeft. De voornoemde bepaling legt de aanbestedende overheid immers de verplichting op de ontvangen prijsverantwoording te beoordelen en om die al dan niet te aanvaarden. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid beschikt de aanbestedende overheid over een beoordelingsruimte om de gegeven prijsverantwoording al dan niet te aanvaarden. De Raad van State mag zich, gesteld voor de toetsing van deze beoordeling, niet in de plaats stellen van het bestuur en zelf de beoordeling van de prijsverantwoording overdoen. Het komt aan de Raad van State enkel toe om desgevraagd na te gaan of de administratieve overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

15. Als een eerste grief met betrekking tot de beoordeling van de prijsverantwoording van de eenheidsprijzen inzake post 2, voeren de verzoekende partijen aan dat de aanbestedende overheid bij haar beoordeling ten onrechte is uitgegaan van de veronderstelling dat de verzoekende partijen rekenden met een totaal van 21.000 los te schroeven bouten. Volgens de verzoekende partijen had een correcte interpretatie van de in de prijsverantwoording opgenomen tabel moeten leiden tot een totaal van afgerond 42.000 te verwijderen bouten. Zij stellen in dat verband dat een zorgvuldige lezing van de bedoelde tabel uitwijst dat het aantal van 21.000 betrekking heeft op het aantal stuks per arbeider, zulks in de veronderstelling dat twee arbeiders worden ingezet. In de betreffende tabel wordt immers uitdrukkelijk vermeld: “ploeg met 2 arbeiders om bouten los te schroeven”, alsook “116,67 u.”. Hieruit volgt, volgens de verzoekende partijen, dat voormelde 116,67 arbeidsuren betrekking hebben op het losschroeven van in totaal 42.000

bouten.

Op het eerste gezicht overtuigt deze grief niet.

De tabel in de prijsverantwoording maakt deel uit van een vertrouwelijk neergelegd stuk. De Raad van State heeft er inzage van genomen en kan bevestigen dat het standpunt van de verwerende partij in de (samenvatting ervan in de) nota met opmerkingen, met name dat in de prijsverantwoording van de verzoekende partijen uitdrukkelijk gewag wordt gemaakt van 21.000 los te schroeven bouten - en niet van 42.000 los te schroeven bouten – zonder dat is aangegeven dat dit aantal per arbeider geldt, correct is.

De door de verzoekende partijen voor het eerst in het verzoekschrift aangevoerde interpretatie van de door hen zelf in de prijsverantwoording opgenomen tabel, met name dat het vermelde aantal van 21.000 los te schroeven bouten per ingezette arbeider dient te worden begrepen, vormt een eigen lezing van die zelf opgegeven gegevens. Deze voor het eerst in het verzoekschrift verdedigde interpretatie van hun eigen prijsverantwoording, vindt op het eerste gezicht geen steun in de bewoordingen van de prijsverantwoording en veronderstelt klaarblijkelijk een redenering die niet expliciet uit de stukken blijkt of moest blijken. Hadden de verzoekende partijen het anders bedoeld, dan betreft het duidelijk een onzorgvuldige formulering in hun prijsverantwoording waarvan zij de gevolgen moeten dragen. Het komt immers, om de redenen die hiervoor zijn gesteld (zie *supra*, punt 14), aan een inschrijver zelf toe een prijsverantwoording op te stellen die voldoende duidelijk, coherent en ondubbelzinnig is. Indien een prijsverantwoording inzake een essentieel element erin, meerdere interpretaties toelaat, kunnen de gevolgen van die onduidelijkheid in beginsel niet worden afgewenteld op de aanbestedende overheid. Deze laatste mag zich baseren op de objectieve inhoud van de door de inschrijver verstrekte gegevens en is niet gehouden om zelf hypotheses te formuleren omtrent een mogelijke alternatieve betekenis van de gebruikte cijfers.

Aangezien “om bouten los te schroeven” een ploeg van twee arbeiders zou worden ingezet, maken de verzoekende partijen niet aannemelijk dat de aanbestedende overheid haar hiervoor geschetste beoordelingsruimte te buiten is gegaan door bij haar beoordeling te oordelen dat de ploeg van twee arbeiders zich zou richten op het in de prijsverantwoording vermelde aantal bouten om los te schroeven, zijnde 21.000 stuks.

16. In een tweede kritiek bekritiseren de verzoekende partijen het feit dat de aanbestedende overheid is uitgegaan van 60.000 los te schroeven bouten, in plaats van de door hen opgegeven 21.000 bouten.

Uit het hiervoor geciteerde gunningsverslag (zie *supra*, punt 3.4) blijkt dat de aanbestedende overheid bij haar beoordeling van het aantal los te schroeven bouten is uitgegaan van 6 bouten per treinbielzen - hetgeen niet wordt betwist – en 10.000 treinbielzen. Wat die treinbielzen betreft, blijkt dat de aanbestedende overheid dit aantal heeft overgenomen uit post 3, waarvoor een prijs moet worden opgegeven voor “uitbraak, afvoeren en verwerken houten treinbielzen” en waarbij in de beschrijvende meetstaat een vermoedelijke hoeveelheid is opgenomen van 10.000 treinbielzen. Voor post 2 moest een prijs worden opgegeven voor de “opbraak sporen en losschroeven bouten”, waarbij in de beschrijvende meetstaat hierbij een vermoedelijke hoeveelheid is opgenomen van 10.000 m.

In de mate dat de verzoekende partijen betogen dat de aanbestedende overheid door niet neer te schrijven in het bestek dat in het kader van post 2 rekening moest worden gehouden met een hoeveelheid aan treinbielzen in een andere post, het *patere legem*-beginsel schendt, is deze grief niet ernstig.

Het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* verplicht de aanbestedende overheid er toe de algemene regels die zij zelf heeft vastgesteld te eerbiedigen bij de concrete toepassing ervan. Daaruit vloeit voort dat de verwerende partij bij de beoordeling van de offertes gebonden is door de regels die

hieromtrent in het bestek zijn vastgesteld. Het komt in de eerste plaats aan de aanbestedende overheid toe de technische specificaties in het bestek vast te stellen en te interpreteren. Het is immers zij die haar behoeften bepaalt.

Het voorwerp van de opdracht is het opruimen van een oude spoorzone op bedrijventerrein *Logistics Valley Flanders*: rooien van bomen en struiken, opbraak van de sporen met aanhorigheden (ballast, bielzen...) en uitvoeren van de nodige grondwerken om alles te egaliseren. Uit de beschrijving in het bestek van de werken, blijkt dat de werken zich situeren in een smalle zone met een oppervlakte van +/- 40.000 m² waarin “oude private rangeersporen in slechte staat [liggen] en dus niet meer bruikbaar [zijn]” en dat “het doel van de werken van onderhavig bestek is het opruimen van alle nog aanwezige infrastructuur op dit perceel om vervolgens het terrein terug aan te vullen met grond en in te zaaien.” De bestekposten 2 en 3 van de beschrijvende meetstaat maken deel uit van de bestekposten betreffende de voorbereidende werken en afbraakwerken. Elk van de in de meetstaat opeenvolgende posten lijken uit te gaan van een in tijdsvolgorde te stellen werken teneinde het doel van de werken te bereiken: rooien van struiken en kleine bomen (post 1), opbraak van sporen en losschroeven van bouten (post 2), uitbraak, afvoeren en verwerken van houten treinbielzen (post 3), ontgraven en afvoeren van de ballast (posten 4- 9), de afbraak van een metalen toegangspoort (post 10) en de afbraak van een controlecabine (post 11). De posten 2 en 3 hebben allen beiden de houten treinbielzen als voorwerp: het losschroeven van de bouten erop (post 2 – de rest betreft de opbraak van de sporen) en de uitbraak, het afvoeren en verwerken ervan (post 3). Uit de globale context van de opdracht blijkt dat beide posten betrekking hebben op hetzelfde spoorwegtraject gelegen binnen het projectgebied van het bestek, hetgeen door de verzoekende partijen niet wordt betwist. Evenmin blijkt uit de bestekbepalingen dat het in beide posten om andere treinbielzen zou gaan, zodat de Raad van State in de huidige stand van het geding ervan uitgaat dat beide posten betrekking hebben op dezelfde treinbielzen. Post 3 heeft uitsluitend betrekking op de treinbielzen, terwijl post 2 een ruimer voorwerp heeft en mede de opbraak van de sporen omvat. De verzoekende partijen betrekken de globale context van de uit

te voeren werken evenwel niet in hun kritiek op de door de aanbestedende overheid gehanteerde interpretatie met betrekking tot de bepaling van de vermoedelijke hoeveelheid los te schroeven bouten. In het licht van die context blijkt *prima facie* niet dat de aanbestedende overheid een onjuiste interpretatie geeft aan de bestekbepalingen door, voor de bepaling van het aantal los te schroeven bouten, aan te knopen bij het aantal treinbielzen zoals nader bepaald in post 3 – die uitsluitend betrekking heeft op treinbielzen – en niet bij de in post 2 gehanteerde hoeveelheid uitgedrukt in strekkende meter op te breken spoor. Aldus blijkt op het eerste gezicht niet dat de aanbestedende overheid ertoe gehouden was uitdrukkelijk in het bestek te vermelden dat zij, bij de beoordeling van post 2 wat betreft het losschroeven van de bouten, gebruik zou maken van de in post 3 vermelde vermoedelijke hoeveelheid treinbielzen, nu deze werkwijze *prima facie* voortvloeit uit een niet onjuist bevonden interpretatie van de betrokken bestekbepalingen. Derhalve is niet aangetoond dat de aanbestedende overheid de bepalingen van de opdrachtdocumenten, in het bijzonder deze van de samenvattende opmeting, niet heeft geëerbiedigd. Het enkele feit dat de verzoekende partijen een afwijkende interpretatie huldigen en eerst in het verzoekschrift een andere lezing ontwikkelen van de verhouding tussen post 2, post 3 en het sloopopvolgingsplan, volstaat derhalve niet om te besluiten dat de door de aanbestedende overheid gehanteerde interpretatie bij de beoordeling van de prijsverantwoording onjuist is.

17. In de mate dat de verzoekende partijen in hun kritiek inzake de beoordeling van het aantal los te schroeven bouten voorts betogen dat zij zich voor de prijscalculatie van post 2 “uiteraard” hebben beroepen op de omschrijving van die post 2, die geen enkele technische toelichting bevat, en op het sloopopvolgingsplan en hun zelf gedane onderzoek ter plaatse, blijkt uit wat voorafgaat dat zij zijn uitgegaan van een verkeerde interpretatie van de bepalingen van het bestek. Anders dan hoe zij het zien, mocht de aanbestedende overheid derhalve een verband leggen tussen beide posten wat het bepalen van de hoeveelheid treinbielzen betreft.

18. De verzoekende partijen uiten voorts ook kritiek op de

beoordeling door de aanbestedende overheid dat zij “een zeer hoog rendement” opgeven voor het losschroeven van de bouten (duurtijd per bout).

Deze kritiek doet evenmin blijken dat de aanbestedende overheid bij deze beoordeling onzorgvuldig is geweest of haar beoordelingsbevoegdheid ter zake heeft overschreden.

De bewijsmiddelen ter onderbouwing van het in de prijsverantwoording vooropgestelde rendement – met name de inzet van twee boutenmachines of *tirefonneuses*, een filmfragment waaruit volgens de verzoekende partijen de efficiëntie van deze toestellen zou blijken, evenals een verklaring van een onderneming waarvan evenwel niet blijkt dat zij het betrokken werk zal uitvoeren – zijn voor het eerst aangevoerd in het verzoekschrift. Zoals reeds werd uiteengezet (zie *supra*, punt 14), rust de bewijslast bij een prijsverantwoording op de verzoekende partijen, die het vermoeden van abnormaliteit van hun prijs op concrete en afdoende wijze dienen te weerleggen. Te dezen blijkt uit het verzoekschrift dat de inzet van twee (bediende) *tirefonneuses* essentieel is voor de verantwoording van de door hen vooropgestelde beperkte tijdsduur per los te schroeven bout. Van de verzoekende partijen, handelend als zorgvuldige inschrijvers, mag derhalve worden verwacht dat zij deze gegevens en bewijsstukken – die zij op het ogenblik van het opstellen van de prijsverantwoording kenden, althans redelijkerwijze dienden te kennen, nu hun verantwoording er blijkbaar in essentiële mate op steunt – bij hun prijsverantwoording voegen, dan wel minstens daarin kenbaar maken, teneinde te voorkomen dat zij bij de beoordeling ervan in bewijsnood verkeren. Hieruit volgt dat het voor het eerst in het verzoekschrift aanvoeren van deze elementen laattijdig is, zodat de verwerende partij niet kan worden verweten hiermee geen rekening te hebben gehouden en aldus onzorgvuldig te hebben gehandeld.

Uit wat voorafgaat, lijkt de argumentatie in het verzoekschrift op het eerste gezicht dan ook een *post factum*-verantwoording waarmee de aanbestedende overheid geen rekening kon of moest houden bij de beoordeling van

de prijsverantwoording van de verzoekende partijen.

19. Voorts betogen de verzoekende partijen dat het precieze aantal bouten “sowieso” niet doorslaggevend kan zijn, nu in het bestek geen exacte hoeveelheid is vermeld. Zij verzuimen evenwel uiteen te zetten waarom de enkele omstandigheid dat het bestek volgens hen geen exacte hoeveelheid aan los te schroeven bouten vermeldt, doet concluderen dat deze hoeveelheid niet doorslaggevend en dus essentieel is, bij de prijsbepaling. Dit klemmt te dezen des te meer, daar uit wat voorafgaat blijkt dat het aantal los te schroeven bouten kan worden afgeleid uit de opdrachtdocumenten en inzonderheid uit de meetstaat en dat post 2 specifiek betrekking heeft op het aantal los te schroeven bouten. De enkele vaststelling dat het bestek niet (nominatief) het exacte aantal bouten vermeldt, volstaat derhalve op het eerste gezicht niet om aan te tonen dat deze post 2 verwaarloosbaar zou zijn. De verzoekende partijen tonen zulks in elk geval niet aan aan de hand van enig concreet en verifieerbaar gegeven.

Eenzelfde vaststelling geldt wat de blote opwerping betreft dat er “evenmin [...] sprake [is] van een significante onderschatting van het aantal manuren, nu de verzoekende partijen op het eerste gezicht in hun prijsverantwoording ten onrechte bij deze kritiek lijken te zijn uitgegaan van het hiervoor verkeerd bevonden standpunt dat er 21.000 bouten los te schroeven zijn.

20. De kritiek tot slot inhoudende dat, zelfs “indien enige onzekerheid zou bestaan omtrent het exacte aantal bouten”, dit niet volstaat om te besluiten dat de prijsverantwoording van verzoekende partijen niet deugdelijk zou zijn, “nu de verwerende partij geen concrete impact op de kostprijs aantoonst en evenmin verduidelijkt waarom de prijsverantwoording niet aannemelijk zou zijn”, lijkt *prima facie* niet meer te betreffen dan een loutere aanname en een eigen appreciatie ter zake. Met dit betoog tonen de verzoekende partijen evenwel niet aan dat de aanbestedende overheid de grenzen van haar beoordelingsbevoegdheid inzake de prijsverantwoording heeft overschreden door te oordelen dat “het hoge, niet-onderbouwde rendement voor het losschroeven van de bouten in combinatie

met de significante onderschatting van het aantal los te schroeven bouten” een “niet-verwaarloosbare impact heeft op de prijs voor post 2”. Evenmin doet deze loutere aanname op zich blijken dat de aanbestedende overheid een onzorgvuldig onderzoek van de prijsverantwoording heeft verricht door de aangevoerde verantwoording voor de prijs – met name het aantal bouten – niet te aanvaarden, noch doet dat blijken dat het niet aanvaarden van de prijsverantwoording “in die omstandigheden” het proportionaliteitsbeginsel miskent. De kritiek is in zoverre niet afdoende uitgewerkt, en kan derhalve niet als ernstig worden aangemerkt.

21. Wat de overige door de verzoekende partijen in het middel aangevoerde en geschonden geachte regels en beginselen betreft, wordt er geen specifieke argumentatie opgebouwd, zodat deze grieven geacht moeten worden ofwel samen te vallen met wat hiervóór al is besproken, ofwel niet ontvankelijk te zijn.

22. Het enige middel is in die mate niet ernstig.

Inzake het weigeringsmotief betreffende wat de overige posten betreft

23. Uit wat voorafgaat volgt dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de aanbestedende overheid te dezen ten onrechte zou hebben besloten om het verantwoordingselement voor post 2 – dat een niet-verwaarloosbare post betreft – niet te aanvaarden en derhalve vast te stellen dat het bedrag van die post een abnormaal karakter vertoont. Zoals hiervoor reeds is uiteengezet (zie *supra*, punt 20) lijkt dit motief om de prijsverantwoording niet te aanvaarden *prima facie* op zich afdoende om de offerte van de verzoekende partijen als substantieel onregelmatig te verwerpen. In het licht van artikel 36, § 3, eerste lid, 1°, en artikel 76, § 3, van het koninklijk besluit van 18 april 2017, lijkt de aanbestedende overheid in beginsel zelfs geen andere keuze te hebben.

Er is dan ook geen grond om in de huidige stand van de zaak in te gaan op de kritieken die de verzoekende partijen doen gelden op de niet-

aanvaarding van haar prijsverantwoording voor de vermoedelijk abnormaal laag bevonden eenheidsprijzen voor de posten 4 tot en met 9. De verzoekende partijen hebben immers reeds op het eerste gezicht geen belang bij die kritiek nu deze, zelfs indien ernstig, niet meer tot de vaststelling kan leiden dat hun offerte ten onrechte als substantieel onregelmatig werd verworpen. *A fortiori* lijken zij om dezelfde reden *prima facie* geen belang te hebben bij “de overige foutieve motiveringen en gebrekkig beoordelingen”, waarvan zijzelf stellen dat zij niet bijdragen tot de conclusie van de aanbestedende overheid om de prijsverantwoording niet te aanvaarden.

24. De exceptie ter zake van de verwerende partij en van de tussenkomende partij, is in de aangegeven mate ernstig.

IX. Besluit

25. Het enige middel is niet ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook verworpen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de nv A. tot tussenkomst wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

3. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 400 euro, een bijdrage van 26 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op achttien juni tweeduizend zesentwintig,
door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Joris Casneuf,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Joris Casneuf

Geert Debersaques